

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	13
ÚVOD	17
1. PACIENT V ORDINACI PRAKTICKÉHO LÉKAŘE	19
<i>Bohuslav Konopásek</i>	
1.1. Anamnéza – některá onkologická specifika	19
1.2. Fyzikální vyšetření	21
1.3. Základní paraklinická vyšetření	21
1.4. Pracovní diagnóza – odeslání k příslušnému specialistovi	22
1.5. Pacient během onkologické terapie	22
1.5.1. Chirurgická terapie	22
1.5.2. Radioterapie	23
<i>Informace v průběhu radiace .....</i>	<i>25</i>
1.5.3. Chemoterapie	25
1.5.4. Hormonální léčba	27
1.5.5. Jiné léčebné postupy	28
1.6. Dispenzarizace	28
2. VYŠETŘOVACÍ ZOBRAZOVACÍ TECHNIKY	31
<i>Jan Daneš</i>	
2.1. Přehled radiodiagnostických metod	32
2.1.1. Skiografie	32
■ Princip, technické a jiné vybavení	32
■ Základní indikace a kontraindikace	32
■ Příprava před vyšetřením	33
2.1.2. Mamografie	33
■ Princip, technické a jiné vybavení	33
■ Základní indikace a kontraindikace	35
■ Příprava před vyšetřením	35

2.1.3.	Skiaskopie	36
■	Princip, technické a jiné vybavení	36
■	Základní indikace a kontraindikace	36
■	Příprava před vyšetřením	37
2.1.4.	Výpočetní tomografie	37
■	Princip, technické a jiné vybavení	37
■	Základní indikace a kontraindikace	39
■	Příprava před vyšetřením	40
2.1.5.	Ultrasonografie	40
■	Princip, technické a jiné vybavení	40
■	Základní indikace a kontraindikace	41
■	Příprava před vyšetřením	42
2.1.6.	Vyšetření magnetickou rezonancí	42
■	Princip, technické a jiné vybavení	42
■	Základní indikace a kontraindikace	42
■	Příprava před vyšetřením	43
2.2.	Metody nukleární medicíny v onkologické diagnostice	44
2.2.1.	Stanovování nádorových markerů	44
2.2.2.	Diagnostické zobrazování	45
2.3.	Radiační zátěž při některých radiodiagnostických vyšetřeních	47
2.4.	Indikační postupy u některých onemocnění	47
2.5.	Radiodiagnostické metody při screeningu nádorů..	47
2.5.1.	Screening karcinomu prsu	57
2.5.2.	Screening karcinomu plic	58
2.5.3.	Screening kolorektálního karcinomu	58
3.	VYŠETŘOVACÍ BIOCHEMICKÉ METODIKY	61
	<i>Tomáš Zima, Ivan Matouš-Malbohan, Drahomíra Bezdíčková</i>	
3.1.	Obecné zásady odběru materiálu a indikace laboratorního vyšetření	61
3.1.1.	Odběr materiálu	62
3.1.2.	Biologické vlivy	63
3.1.3.	Transport materiálu	64
3.1.4.	Indikace vyšetření	64
3.2.	Laboratorní vyšetření	65
3.2.1.	Běžně užívané analyty	65
■	Analyty, které bývají snižené	65
■	Analyty, které bývají zvýšené nebo pozitivní	66
3.2.2.	Nádorové markery	67
■	Obecné zásady, jak racionálně vyšetřovat nádorové markery	68

■ Přehled nejčastěji používaných nádorových markerů	70
α_1 -fetoprotein (AFP).....	70
β_2 -mikroglobulin (b2-M).....	70
CA 125.....	70
CA 15-3.....	70
CA 549.....	71
MCA (mucin-like cancer associated antigen).....	71
CA 19-9.....	71
CA 72-4.....	71
CEA (karcinoembryonální antigen)	71
Kalcitonin	72
CYFRA 21-1 (fragmenty cytokeratinu 19).....	72
Feritin.....	72
hCG (lidský choriový gonadotropin)	72
β -hCG hyperglykosylovaný («kyselý») hCG	72
NSE (neuron specifická enoláza)	72
PSA (prostatický specifický antigen)	72
FPSA (volný prostatický specifický antigen).....	72
SCCA (antigen skvamózních buněk)	73
S-100B (protein S-100B)	73
SR (steroidní receptory)	73
TG (thyreoglobulin)	73
TPA (tkáňový polypeptidový antigen)	73
TPS (tkáňový polypeptidový specifický antigen).....	73
4. ONKOLOGIE – JEDNOTLIVÉ MALIGNÍ NÁDORY	77
<i>Bohuslav Konopásek, Pavel Mareš</i>	
Zkratky použité v této kapitole	78
TNM klasifikace	79
■ Zhoubný novotvar jícnu – C15	80
■ Zhoubný novotvar žaludku – C16	82
■ Zhoubný novotvar tlustého střeva – C18, C19	84
■ Zhoubný novotvar konečníku – C20	86
■ Zhoubný novotvary slinivky břišní – C25	88
■ Zhoubný novotvar plic – C34.....	90
■ Maligní melanom – C43	92
■ Zhoubný novotvar prsu – C50	94
■ Zhoubný novotvar hrdla děložního – C53	96
■ Zhoubný novotvar děložního těla – C54	98
■ Zhoubný novotvar vaječníku – C56.....	100
■ Zhoubný novotvar prostaty – C61	102
■ Zhoubný novotvar varlete – C62	104
■ Zhoubné novotvary ledviny – C64.....	106
■ Zhoubný novotvar močového měchýře – C67.....	108

■ Zhoubné novotvary hlavy a krku	110
■ Zhoubné novotvary CNS	110
■ Zhoubné novotvary trofoblastu	110
■ Zhoubné novotvary štítné žlázy	111
■ Zhoubné novotvary hematologické	111
■ Zhoubné novotvary kůže (kromě melanomu)	112
■ Zhoubné novotvary anu	112
■ Zhoubné novotvary žlučníku a žlučových cest	113
■ Zhoubné novotvary jater	113
■ Zhoubné novotvary kostí	113
■ Zhoubné novotvary měkkých tkání	114
■ Zhoubné novotvary mediastina	114
■ Zhoubné novotvary dětského věku	115
5. ONKOLOGIE – REVIZNÍ LÉKAŘ	117
<i>Hynek Dolanský, Jan Calta</i>	
5.1. Domácí zdravotní péče	117
5.1.1. Indikace a úhrada domácí zdravotní péče	119
5.1.2. Doporučení domácí zdravotní péče	119
5.1.3. Vykazování zdravotních výkonů v domácí zdravotní péči	120
Zavedení, ukončení domácí zdravotní péče, administrativní činnost sestry v domácí zdravotní péči – 06311	120
Ošetrovací návštěvy – domácí zdravotní péče – typ I.–IV. – 06313, 06315, 06317, 06318	121
Fyzická asistence při poskytování domácí zdravotní péče – 06319	122
5.1.4. Výkony vykazované jako materiálové náklady	122
5.1.5. Předpis léčivých přípravků, převazového materiálu a pomůcek	124
5.1.6. Kontrolní a revizní činnost	124
5.2. Preventivní prohlídky a onkologická prevence	126
5.2.1. Podpora zdraví a prevence	126
■ Postavení a realizace preventivních prohlídek v sekundární prevenci	127
5.2.2. Kontrolní a revizní činnost	129
5.3. Lázeňská péče	130
5.3.1. Typy lázeňské péče	131
<i>Komplexní lázeňská péče .....</i>	<i>131</i>
<i>Příspěvková lázeňská péče .....</i>	<i>131</i>
<i>Lázeňská léčba, kterou zdravotní pojišťovny nehradí .....</i>	<i>131</i>
<i>Délka léčebného pobytu .....</i>	<i>131</i>

5.3.2.	Podmínky pro poskytování lázeňské léčby u onkologicky nemocných	132
	Nezbytná vyšetření	132
	Lázeňská místa	132
5.3.3.	Závěr	133
6.	ONKOLOGIE – POSUDKOVÝ LÉKAŘ	137
	<i>Jan Boháč</i>	
6.1.	Nemocenské pojištění	138
6.1.1.	Nemocenské	138
	■ Uznání PN před stanovením definitivní diagnózy	138
	■ Pracovní neschopnost na základní diagnózu	139
	■ Pracovní neschopnost při léčebných komplikacích	140
	■ Pracovní neschopnost při ostatních nemocech	141
6.1.2.	Podpora při ošetřování člena rodiny	141
6.2.	Posuzování invalidity	142
6.3.	Posuzování ve zvláštních případech	143
6.3.1.	Zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel	143
6.3.2.	Souvislost nádoru s úrazem	144
7.	ONKOLOGIE A PRÁVNÍ HLEDISKA	147
	<i>Jitka Stolínová</i>	
7.1.	Informování pacienta	148
	■ Je lékař povinen sdělit pacientovi vždy diagnózu? Je povinen sdělit plnou pravdu?	149
	■ Je stanoven postup pro sdělování diagnózy a dalších skutečností?	150
	■ Má pacient právo ne být informován?	150
	■ Který lékař je povinen informovat o nepříznivé diagnóze či prognóze?	150
	■ Má lékař informovat rodinu a kdo se za rodinu považuje?	151
7.2.	Souhlas se zdravotní péčí, revers	152
7.3.	Zdravotnická dokumentace	155
7.4.	Povinná mlčenlivost	157
7.5.	Lex artis	158
8.	HOSPICOVÁ PÉČE	163
	<i>Marie Svatošová</i>	
	Vznik a vývoj hospicového hnutí	163
	Pokus o definici hospice	163

Formy hospice a hospic z hlediska časového	164
Indikace lůžkové formy hospice	164
Důvody žádostí o lůžko v hospici a spektrum diagnóz.....	164
Kontrola a kontinuální léčba bolesti	165
Týmová spolupráce a nedirektivní přístup	165
Spiritualita a autonomie nemocného	166
Režim dne v hospici	166
Jednolůžkové pokoje v hospici nejsou nadstandard	166
Pravda z hlediska potřeb nemocného	167
Komunikace slovní, mimoslovní, taktilní	167
V hospicích o eutanazii nemocní nežádají	168
Spolupráce s rodinou a péče o pozůstalé	168
Jak nemocnému hospic doporučit?	168
Formulář žádosti a »svobodný informovaný souhlas«	169
Přehled hospiců v České republice	170
9. LÉČITELÉ A ŠARLATÁNI	173
<i>Bohuslav Konopásek</i>	
Šarlatáni	173
Léčitelé	174
Charakteristické rysy šarlatánů a léčitelů	174
10. PRAKTICKÝ LÉKAŘ	177
<i>Bohumil Skála</i>	
Několik čísel z vlastní ordinace	177